

Leo Trotskij

Revolutionen i Spanien och kommunisternas uppgifter

24 januari 1931

1. *Det gamla Spanien*

Den kapitalistiska kedjan hotar återigen att brytas i sin svagaste länk: Spanien står på tur. Den revolutionära rörelsen utvecklas i detta land med sådan kraft att världsreaktionen på förhand berövats tron på ett snabbt återställande av ordningen på den iberiska halvön.

Spanien är otvivelaktigt ett av de mest underutvecklade länderna i Europa. Men dess underutveckling har en säregen karaktär, betingad av landets stora historiska förflutna. Medan det tsaristiska Ryssland alltid var långt efter sina västerländska grannar och avancerade sakta under deras tryck, upplevde Spanien perioder av stor blomning, av överlägsenhet över resten av Europa och dominans över Sydamerika. Den kraftiga utvecklingen av den inhemska och globala handeln övervann i allt större utsträckning den feodala och provinsiella isoleringen och de nationella regionernas strävan efter självstyre. Tillväxten av den spanska monarkins makt och betydelse under dessa århundraden var oupplösligt förbunden med det merkantila kapitalets centraliserande roll och med det gradvisa bildandet av den "spanska nationen".

Upptäckten av Amerika, som till en början berikade och stärkte Spanien, arbetade därefter mot det. De stora handelsrutterna avleddes från den iberiska halvön. Holland, som hade vuxit sig rikt, gjorde sig fritt från Spanien. Efter Holland, var det England som skaffade sig en dominerande ställning i Europa och detta under lång tid. Vid början av 1500-talets andra hälft hade Spanien redan börjat gå tillbaka. Med nederlaget för den Stora armadan (1588), fick denna nedgång så att säga en officiell karaktär. Det var då det feodal-borgerliga Spanien inträdde i det tillstånd som Marx kallade en "föga ärofull och långsam förruttelse".

De gamla och nya härskande klasserna – den jordägande adeln, det katolska prästerskapet med dess monarki, de borgerliga klasserna med sin intelligentia – försökte envist bevara sina gamla anspråk, men tyvärr utan de gamla resurserna. 1820 gjorde sig de sydamerikanska kolonierna slutligen fria. Med förlusten av Kuba 1898, var Spanien nästan helt berövat koloniala besittningar. Äventyren i Marocko bara ruinerade landet och förstärkte det redan djupa missnöjet bland folket.

Den hämmade ekonomiska utvecklingen i Spanien försvagade oundvikligen de centralistiska tendenser som är inneboende i kapitalismen. Nedgången för det kommersiella och industriella livet i städerna och de ekonomiska banden mellan dem, ledde oundvikligen till att de enskilda provinsernas beroende av varandra försvagades. Detta är den främsta anledningen till att det borgerliga Spanien fortfarande inte har lyckats avskaffa de centrifugala tendenserna i sina historiska provinser. De knappa nationella resurserna och känslan av rastlöshet i hela landet kunde bara gynna separatistiska tendenser. Partikularism uppträder med ovanlig kraft i Spanien, speciellt vid en jämförelse med grannlandet Frankrike, där den stora revolutionen slutligen upprättade den borgerliga nationen, enad och odelbar, över de gamla feodala provinserna.

Samtidigt som den ekonomiska stagnationen förhindrade bildandet av ett nytt borgerligt samhälle, frätte den även sönder den gamla styrande klassen. De stolta adelsmännen dolde ofta sin stolthet i trasor. Kyrkan plundrade bönderna, men från tid till annan plundrades den av monarkin, som med Marx' ord hade mer gemensamt med asiatisk despotism än med europeisk absolutism.

Hur kunde det bli så? Den mycket vanliga jämförelsen mellan tsarismen och den asiatiska despotismen verkar mycket mer naturlig, både geografiskt och historiskt. I själva verket har denna jämförelse behållit all sin kraft när det gäller Spanien. Skillnaden är bara att tsarismen formades på grundval av en *mycket långsam utveckling* av adeln och av de primitiva urbana centra, medan den spanska monarkin växte fram under förhållanden när landet *gick tillbaka* och de härskande klasserna *föll sönder*. Om den europeiska absolutismen i allmänhet kunde komma till makten endast tack vare den kamp de allt starkare städerna förde mot de gamla privilegierade stånden, så fick den spanska monarkin, liksom den ryska tsarismen, sin relativa styrka från de gamla ståndens och städernas kraftlöshet. I detta ligger dess uppenbara likhet med den asiatiska despotismen.

Dominansen av centrifugala tendenser över centripetala i ekonomin liksom i politiken undergrävde den spanska parlamentarisms grundvalar. Regeringens tryck på väljarkåren var avgörande: Under hela det förra århundradet gav valen ständigt regeringen en majoritet. Eftersom Cortes (det spanska parlamentet) var beroende av de ministerier som avlöst varandra, kom ministerierna själva att helt naturligt att bli beroende av monarkin. Madrid anordnade val, men kungen behöll makten.

Monarkin var dubbelt oundgänglig för de splittrade och decentraliserade härskande klasserna, som var oförmögna att styra landet under eget namn. Och denna monarki, som speglade hela statens svaghet, var – mellan två omvälvningar – tillräckligt stark för att påtvinga landet sin vilja. Kort sagt kan det statliga systemet i Spanien betecknas som ”degenererad absolutism, inskränkt av periodiskt återkommande militärkupper”. Alfonso XIII personifierar systemet mycket väl, med tanke på dess degeneration, dess absolutistiska tendenser och rädslan för militärkupper. Kungens manövrerande, hans förräderier, hans högförräderi och hans seger över de tillfälliga kombinationer som är fientliga mot honom är inte alls förankrad i Alfonso XIII:s egen karaktär, utan i karaktären hos hela regeringssystemet; under nya omständigheter upprepar Alfonso XIII bara sin farmorsfars, Ferdinand VII, föga ärofulla historia.

Vid sidan av monarkin, och i allians med den, representerar prästerskapet en annan centraliserad kraft. Än idag fortsätter katolicismen att vara en statsreligion, prästerskapet spelar en stor roll i landets liv, som reaktionens fastaste axel. Staten spenderar många tiotals miljoner pesetas årligen för att stödja kyrkan.

De religiösa ordnarna är väldigt många. De har stor rikedom och ännu större inflytande. Antalet munkar och nunnor är nära 70000, lika stort som antalet gymnasieelever och mer än dubbelt så många som antalet högskolestudenter. Det är inte så konstigt att under dessa förhållanden fyrtiofem procent av befolkningen varken kan läsa eller skriva. De flesta analfabeterna finns förstas på landsbygden.

Bönderna under Karl V:s tid (Carlos I) hade mycket få fördelar av det spanska imperiets makt, men det var de som därefter fick bära den tyngsta bördan av dess nedgång. Under århundraden har de levt ett eländigt liv, och i många provinser en svälttillvaro. Bönderna, som fortfarande utgör över sjuttio procent av befolkningen, bär huvudbördan av den statliga strukturen på sina axlar. Bristen på jord och vatten, höga arrenden och skatter, ålderdomliga redskap, primitiva odlingsmetoder, kyrkoskatten (tionde), höga priser på industriprodukter, överbefolkningen på landsbygden, ett stort antal luffare, tiggare, munkar – det är bilden av den spanska byn. Böndernas villkor har under lång tid fått denna grupp att delta i många uppror. Men dessa blodiga utbrott var inte nationella utan lokala fenomen, som hade de mest olika och ofta de mest reaktionära färger. Precis som de spanska revolutionerna var små revolutioner, antog bondeupproren formen av små krig. Spanien är gerillakrigföringens klassiska land.

2. Den spanska armén i politiken

Efter kriget med Napoleon föddes en ny politisk kraft i Spanien – arméofficerare, de härskande klassernas yngre generation som i stor utsträckning var deklasserad och som från sina fäder ärvt ruinerna av det en gång så stora imperiet.

I detta partikularismens och separatismens land, hade armén med nödvändighet fått en utomordentligt stor betydelse som en centraliserande kraft. Den blev inte bara ett stöd för monarkin, utan också en förmedlare av missnöjet från de styrande klassernas alla delar. På samma sätt som byråkratin, rekryteras officerarna från dessa element, som är väldigt många i Spanien, och som först och främst begär av staten att den ska stå för deras försörjning. Och eftersom aptiten hos det ”kulturella” samhällets olika grupper är långt större än totala antalet statliga, parlamentariska och andra tillgängliga befattningar, ger missnöjet hos de som förbigåtts näring åt det republikanska partiet, som är lika instabilt som alla andra grupperingar i Spanien. Men eftersom det under denna instabilitet ofta döljs en äkta och skarp harm, ger den republikanska rörelsen emellanåt upphov till beslutsamma och modiga revolutionära grupper för vilka republiken framstår som en magisk frälsande paroll.

Den spanska armén omfattar totalt nästan 170 000 man, av vilka över 13 000 är officerare. Till detta bör läggas 15000 marinsoldater. Såsom ett vapen för de härskande klasserna i landet, drar befälen också in arméns meniga i sina konplotter. Detta skapar förutsättningar för en oberoende rörelse bland soldaterna. Redan i det förflutna har underofficerare lagt sig i politiken utan sina officerare och mot dem. I en resning 1836 tvingade underofficerarna i Madrid-garnisonen drottningen att utfärda en författning. År 1866 gjorde artillerisergeanter, som var missnöjda med den aristokratiska ordningen i armén, uppror. Den ledande rollen har dock alltid i det förflutna förblivit i officerarnas händer. Soldaterna följde sina missnöjda befälhavare: trots att soldaternas eget missnöje hade andra och mycket djupare sociala rötter var de politiskt hjälplösa.

Motsättningarna i armén motsvarar vanligen de olika vapengrenarna. Ju mer avancerade vapnen är, dvs ju mer intelligens de kräver av soldaterna och officerarna, desto mer mottagliga är de i allmänhet för revolutionära idéer. Medan kavalleriet vanligen lutar åt monarkin, innehåller artilleriet en stor andel republikaner. Det är inte förvånande att flygvapnet, den nyaste vapengrenen, stod på revolutionens sida och till denna förde med sig delar av den individualistiska äventyrlighet som kännetecknar deras yrke. Det avgörande ordet har fortfarande infanteriet.

Spaniens historia är historien om ständiga revolutionära konvulsioner. Militärkupper (pronunciamientos) och palatsrevolutioner följer tätt på varandra. Under 1800-talet och den första tredjedelen av 1900-talet förändrades ständigt de politiska regimerna och inom var och en av dem förändrades ministerierna kalejdoskopiskt. Eftersom den spanska monarkin var oförmögen att finna tillräckligt stabilt stöd i någon av de besuttna klasserna – trots att de alla var i behov av den – fick den gång på gång förlita sig på armén. Men den provinsiella splittringen satte sin prägel på de militära konplotterna. Juntornas småaktiga rivalitet var bara det yttre uttrycket för att den spanska revolutionen saknade en ledande klass. Just på grund av detta segrade monarkin över varje ny revolution. Men en kort tid efter att ordningen hade segrat, bröt den kroniska krisen åter igenom i ett nytt utbrott av indignation. Inte en enda av de många regimer som avlöste varandra lyckades rota sig rillräckligt djupt. Samtliga slet snabbt ut sig kampen med de svårigheter som uppstod ur den magra nationella inkomsten, vilken var otillräcklig för att bära upp de härskande klassernas aptit och pretentioner. Vi såg särskilt hur skamligt den senaste militärdiktaturen slutade sina dagar. Den hårde Primo de Rivera föll t o m utan en ny militärkupp; luften bara gick ur honom som ur ett däck som kör över en spik.

I alla spanska statskupper var det en minoritet som ersatte en annan minoritet: de härskande och halvt-om-halvt härskande klasserna rafsade otåligt åt sig den statliga kakan ur varandras händer.

Om vi med termen ”permanent revolution” ska förstå en följd av sociala revolutioner, som överför makten i händerna på den mest beslutsamma klassen, som därefter använder sin makt för att avskaffa alla klasser och följaktligen själva möjligheten till nya revolutioner, då måste vi slå fast att trots ”oavbrutenheten” i de spanska revolterna så finns det ingenting i dem som liknar den *permanenta* revolutionen. De är snarare kroniska konvulsioner som uttrycker den svårbehandlade sjukdomen hos en nation på tillbakagång.

Det är sant att borgerlighetens vänstra flygel, i synnerhet personifierad av de unga intellektuella, för länge sedan satte som mål att omvandla Spanien till en republik. De spanska studenterna som, av samma generella orsaker som officerarna, främst rekryterades från den missnöjda ungdomen, blev vana vid att spela en roll som var fullständigt oproportionerlig i förhållande till deras antal. Den katolska reaktionens övervalde gav näring åt oppositionen inom universiteten, och gav den en anti-klerikal karaktär. Men studenterna kan inte skapa en regim. De spanska republikanernas högsta ledande skikt utmärker sig genom ett ytterst konservativt socialt program: De hämtar sina ideal från dagens reaktionära Frankrike, och räknar med att republiken leder till rikedom. De är inte alls beredda, eller ens i stånd att följa samma väg som de franska jakobinerna: deras rädsla för massorna är större än deras fiendlighet mot monarkin.

Om det borgerliga samhällets sprickor och luckor i Spanien fylls med deklasserade element från de ledande skikten, de otaliga lycksökarna efter positioner och inkomster, så är sprickorna längst ner i grunden befolkad av otaliga trasproletärer, deklasserade element från de arbetande klasserna. Dagdrivare i finkläder såväl som dagdrivare i trasor utgör samhällets kvicksand. De är alla desto farligare för revolutionen, ju mindre denna finner en genuin stödbas och ett politiskt ledarskap.

Sex år av Primo de Riveras diktatur har jämnat ut och komprimerat alla former av missnöje och upproriskhet. Men diktaturen bar inom sig den spanska monarkins obotliga svaghet: den var stark gentemot var och en av de separata klasserna, men den var impotent i förhållande till landets historiska behov. Denna oförmåga medförde att diktaturen led skeppsbrott mot de finansiella och andra svårigheternas undervattensrev innan den första revolutionära vågen hade en chans att nå fram. Primo de Riveras fall väckte alla former av missnöje och förhoppningar. På detta sätt har general Berenguer blivit revolutionens dörrvakt.

3. Det spanska proletariatet och den nya revolutionen

I denna nya revolution påträffar vi vid första anblicken samma element som vi hittade i en rad tidigare revolutioner: den svekfulla monarkin; de uppsplittrade fraktionerna av konservativa och liberaler som föraktar kungen och krälar i stoftet inför honom; republikanernas högerflygel, alltid redo att förråda och republikanernas vänsterflygel, alltid redo för äventyr, de konspirerande officerarna, av vilka vissa vill ha en republik och andra en befordran, de otåliga studenter, som betraktas ängsligt av sina fäder, slutligen de strejkande arbetarna, som är utspridda i olika organisationer, och bönderna, som sträcker ut sina händer efter högafflar och även efter skjutvapen.

Det skulle emellertid vara ett allvarligt misstag att tro att den nuvarande krisen utvecklas enligt samma mönster som alla föregående kriser. De senaste årtiondena, i synnerhet åren under världskriget, medförde viktiga förändringar i landets ekonomi och i landets sociala struktur. Naturligtvis befinner sig Spanien fortfarande i Europas bortersta ända. Men landet har genomgått sin egen industriella utveckling, både av den tunga och lätta industrin. Under

kriget har det skett en kraftfull utveckling av kolbrytning, textilindustri, byggandet av vattenkraftverk osv. Industriella centra och regioner vuxit upp över hela landet. Detta skapar nya styrkeförhållanden och öppnar nya perspektiv.

Framgångarna för industrialiseringen mildrade inte alls de inre motsättningarna. Tvärtom, de omständigheter under vilka industrin i Spanien, ett neutralt land, blomstrade i krigets guldregn, förvandlades i slutet av kriget, då den ökade utländska efterfrågan försvann, till en källa till nya svårigheter. Inte nog med att de utländska marknaderna försvann – Spaniens andel av världshandeln är nu ännu mindre än den var före kriget (1,1% mot 1,2%) – utan diktaturen var också tvungen att försvara sin hemmamarknad från inflöde av utländska varor med hjälp av de högsta tullmurarna i Europa. De höga tullarna ledde till höga priser, som ytterligare minskade folkets redan låga köpkraft. Detta är orsaken till att industrin inte reste sig ur sin dvala efter kriget, vilket å ena sidan uttrycks i kronisk arbetslöshet, och å den andra i kraftiga utbrott av klasskamp.

Nu ännu mindre än på artonhundratalet, kan den spanska borgerligheten göra anspråk på den historiska roll som den brittiska eller franska borgerligheten en gång spelade. Denna Spaniens industriella storbourgeois, som dök upp för sent, som är beroende av utländskt kapital och som sugit sig fast vid folkets kropp som en vampyr, är oförmögen att ens för en kort tid stiga fram som "nationens" ledare mot de gamla godsägarna. Den spanska industrins magnater är fientligt inställda mot folket, och bildar ett reaktionärt block av bankirer, industriidkare, stora markägare, monarkin och dess generaler och funktionärer, som alla förtär varandra i interna strider. Det räcker med att konstatera att de viktigaste anhängarna av Primo de Riveras diktatur var fabriköerna i Katalonien

Men den industriella utvecklingen har rest upp proletariatet på fötterna och stärkt det. Av en befolkning på 23 miljoner invånare – som skulle vara betydligt större om det inte vore för emigrationen – är närmare 1,5 miljoner arbetare sysselsatta i industrin, handeln och transportväsendet. Till dessa bör läggas ett ungefär lika stort antal lantarbetare. Det sociala livet i Spanien var dömt att röra sig i en ond cirkel, så länge som det inte fanns någon klass som förmådde ta lösningen av det revolutionära problemet i egna händer. Det spanska proletariatets uppträdande på den historiska arenan förändrar radikalt situationen och öppnar nya perspektiv. För att begripa detta på rätt sätt måste man först och främst inse att inrättandet av storborglighetens ekonomiska dominans och tillväxten av proletariatets politiska betydelse definitivt hindrar småborgerligheten från att inta en ledande position i landets politiska liv. Frågan om de nuvarande revolutionära konvulsionerna kan åstadkomma en verklig revolution, som förmår rekonstruera själva grundvalen för den nationella existensen, kan därför reduceras frågan om huruvida det spanska proletariatet är kapabelt att ta ledningen för det nationella livet i sina händer. Det finns ingen annan aspirant på denna roll i den spanska nationen. Dessutom lyckades den historiska erfarenheten av Ryssland med tillräcklig tydlighet visa på den specifika vikten hos ett proletariat som förenas av storindustrin i ett land med ett efterblivet jordbruk och som är insnärjt i ett nät av halvfeodala relationer.

Det är sant att de spanska arbetarna redan deltog i de revolutionära striderna på artonhundratalet, men alltid i borgerlighetens ledband, alltid i andra ledet, som en hjälptrupp. Arbetarnas oberoende revolutionära roll förstärktes under nittonhundratalets första kvartssekel. Upproret i Barcelona 1909 visade vilken kraft som fanns inneboende i det unga proletariatet i Katalonien. Många strejker som utvecklades till direkta uppror, bröt även ut i andra delar av landet. 1912 strejkade järnvägsarbetarna. Industriregionerna blev till slagfält för tapper proletär kamp. De spanska arbetarna visade sig vara utan all slentrian, och förmådde snabbt reagera på händelser och mobilisera de egna leden för att modigt gå på offensiven.

De första efterkrigsåren, eller mer korrekt, de första åren efter den ryska revolutionen (1917-1920), var år av stora bataljer för det spanska proletariatet. Året 1917 bevittnade en revolutionär generalstrejk. Dess nederlag och nederlaget för flera efterföljande rörelser, banade väg för Primo de Riveras diktatur. När denna bröt samman ställdes åter frågan om det spanska folkets framtida öde i hela sin vidd; när de gamla kamarillornas fega intriger och småborgerliga radikalernas impotenta klagovisor tydligt visade att det inte fanns någon frälsning att vänta från det hållet, då ropade arbetarna till folket, via en rad djärva strejker: ”Vi är här!”

De europeiska borgerliga ”vänster”journalisterna, och efter dem socialdemokraterna med sina vetenskapliga pretentioner, älskar att filosofera över temat att Spanien helt enkelt kommer att återupprepa den stora franska revolutionen, efter en försening på nästan 150 år. Att förklara revolutionen för dessa människor är som att diskutera färger med en blind. Trots sin efterblivenhet, har Spanien kommit mycket längre än Frankrike i slutet av sjuttonhundratalet. Stora industriföretag, 16000 km järnväg, 50000 km telegraf, utgör en viktigare faktor för revolutionen än historiska hågkomster.

I ett försök att ta ett steg framåt, säger den välkända engelska veckotidningen *The Economist* om de spanska händelserna: ”Vi har snarare att göra med påverkan från Paris anno 1848 och 1871 än påverkan från Moskva anno 1917.” Men Paris anno 1871 är ett steg bort från 1848 och närmare 1917. Att ställa dessa datum mot varandra är meningslöst.

Den slutsats som L. Tarquin kom fram till förra året i *La Lutte de classes* är oändligt mycket mer seriös och djup: ”Proletariatet (i Spanien), med stöd av de bondemassorna, är den enda kraft som kan gripa makten.” Detta perspektiv beskrivs på följande sätt: ”Revolutionen måste leda till proletariatets diktatur som skulle genomföra den borgerliga revolutionen och djärvt öppna vägen till en socialistisk omvandling.” Detta är det enda sätt på vilket frågan nu kan ställas.

4. Revolutionens program

Republiken är nu kampens officiella slagord. Revolutionens utveckling kommer emellertid inte bara att driva de konservativa och liberalerna, utan också de republikanska delarna av de styrande klasserna under monarkins fana. Under de revolutionära händelserna 1854 skrev Cánovas del Castillo: ”Vi strävar efter att bevara tronen, men utan en kamarilla som kommer att skämma ut den.” Nu utvecklas denna stora idé av Señor Romanones och andra. Som om en monarki skulle vara möjlig utan kamarillor, särskilt i Spanien! ... Det är givetvis möjligt att det uppkommer en kombination av omständigheter som tvingar de besuttna klasserna att offra monarkin för att rädda sig själva (som till exempel i Tyskland!). Men det är ganska troligt att Madrid-monarkin, även om dess ansikte blir översållat med blåmärken, kommer att överleva fram till proletariatets diktatur.

Slagordet om republik är givetvis också arbetarnas slagord. Men för dem är inte upprättandet av en republik bara en fråga om att ersätta kungen med en president, utan också att grundligt rensa samhället från all feodal bråte. Viktigast är här den agrara frågan.

Förhållandena på den spanska landsbygden uppvisar en bild av halvfeodal exploatering. Böndernas fattigdom, särskilt i Andalusien och Kastilien, jordägarnas, myndigheternas och caciquernas¹ förtryck har redan mer än en gång drivit lantarbetarna och fattigbönderna till öppna myterier. Men innebär detta att det i Spanien, även under en revolution, är möjligt att rensa borgerliga förhållanden på feodalism? Nej, det innebär enbart att under rådande förhållanden i Spanien, måste kapitalismen använda feodala former för att exploatera

¹ *Caciques* kallades jordägarnas hatade uppsyningsmän och byledare

bönderna. Att rikta revolutionens vapen mot resterna av den spanska medeltiden betyder att rikta den mot själva rötterna till det borgerliga styret.

För att rycka bort bönderna från provinsialism och reaktionärt påverkan, behöver proletariatet ett tydligt revolutionärt demokratiskt programmet. Bristen på jord och vatten, den träldom som orsakas av höga arrenden, ställer akut frågan om att *konfiskera privatägd jord* till förmån för de fattiga bönderna. Skattebördorna, den outhärdliga statsskulden, byråkratins rovgirighet och de afrikanska äventyren, ställer frågan om en *billig regering* som inte kan tryggas av storgodsägarna, inte heller av bankirer och industrimän och inte av den liberala aristokratin, utan av de arbetande själva.

Prästerskapets dominans och kyrkans rikedomar aktualiserar det demokratiska problemet: *att skilja kyrkan från staten och att avväpna kyrkan och överföra dess rikedomar till folket*. Även de mest vidskepliga delarna av bönderna kommer att stödja dessa beslutsamma åtgärder, när de blir övertygade om att de budgetmedel som hittills gått till kyrkan, liksom kyrkans egna rikedomar – som ett resultat av sekulariseringen – inte kommer att hamna i fickorna på fritänkande liberaler utan användas för att ge nya krafter åt utblottade bondgårdar.

De separatistiska tendenserna ställer revolutionen inför den demokratiska uppgiften *nationellt självbestämmande*. Dessa tendenser har av allt att döma accentuerats under diktaturen. Men samtidigt som den katalanska borgerlighetens "separatism" under dess lek med Madrid-regeringen bara är ett vapen mot det katalanska och spanska folket, så är arbetarnas och böndernas separatism bara det yttre skenet av deras sociala uppror. Man måste skilja väldigt noga mellan dessa två former av separatism. Men just för att dra gränsen mellan de nationellt förtryckta arbetarna och bönderna och deras borgarklass, måste den proletära förtruppen inta den mest djärva och ärligaste ställningen i frågan om nationellt självbestämmande. Arbetarna kommer att helt och fullt försvara *rätten* för katalaner och basker att leva ett självständigt statligt liv, i händelse av att majoriteten av dessa nationaliteter uttalar sig för fullständig separation. Men detta innebär givetvis inte att de avancerade arbetarna skall driva katalanerna och baskerna mot avskiljande. Tvärtom, landets ekonomiska enhet med en *omfattande autonomi för de nationella regionerna*, skulle ur ekonomisk och kulturell synvinkel innebära stora fördelar för arbetare och bönder.

Det är inte alls uteslutet att monarkin försöker stävja den fortsatta utvecklingen av revolutionen med hjälp av en ny militärdiktatur. Men något som är uteslutet är en hållbar och varaktig framgång för ett sådant försök. Lärdomen av Primo de Rivera är fortfarande alltför färsk. Det skulle kräva att den nya diktaturens kedjor anbringades över de ännu inte läkta såren från de gamla. Om man ska tro pressmeddelandena, så vill kungen göra ett försök; han ser sig nervöst omkring efter en lämplig kandidat, men finner inga som vill ställa upp. En sak är klar: om en ny militärdiktatur misslyckas så skulle det vara mycket kostsamt för monarkin och dess celebre representant; och vad revolutionen beträffar så skulle den få en ny och kraftfull impuls framåt. "Nya insatser, mina herrar!" kan arbetarna säga till de härskande klasserna.

Kan man förvänta sig att den spanska revolutionen hoppar över det parlamentariska stadiet? Teoretiskt sett är detta inte uteslutet. Det är tänkbart att den revolutionära rörelsen på en ganska kort tid når en sådan styrka att den lämnar varken tid eller rum för de styrande klasserna att införa parlamentarism. Men ett sådant perspektiv är föga osannolikt. Trots sin storartade kampvilja har det spanska proletariatet fortfarande inget revolutionärt parti som det erkänner som sådant, det har heller ingen erfarenhet av organisationer av sovjettyp. Dessutom finns ingen enighet i de glesa kommunistiska leden. Det finns inget tydligt handlingsprogram som accepteras av alla. Under tiden står frågan om Cortes redan på dagordningen. Under

dessa förhållanden måste det antas att revolutionen kommer att passera ett parlamentariskt stadium.

Detta utesluter inte alls taktiken med bojkott av Berenguers fiktiva Cortes, precis som de ryska arbetarna 1905 framgångsrikt bojkottade Bulygin-duman i 1905 och fick den att bryta samman. Den specifika taktiska frågan om bojkott måste lösas på grundval av styrkeförhållandena vid ett visst stadium av revolutionen.

Men även vid bojkott av Berenguers Cortes måste de avancerade arbetarna mot den ställa parollen om en *revolutionär konstituerande Cortes*. Vi måste obevekligen avslöja det bedrägliga i parollen om en *konstituerande Cortes* när den kommer ur munnen på ”vänster”-borgerligheten, som i verkligheten vill ha en försonings-Cortes som har kungens och Berenguers välsignelse, i syfte att köpslå med den gamla härskande och privilegierade klickarna. En verklig konstituerande församling kan endast sammankallas av en revolutionär regering, som ett resultat av ett segerrikt uppror av arbetarna, soldaterna och bönderna.

Vi kan och måste ställa den revolutionära Cortes mot försonings-Cortes, men det skulle, enligt vår uppfattning, vara felaktigt att *i nuvarande stadium* [skede] avvisa parollen om en revolutionär Cortes. Det skulle vara den mest sterila och bedrägliga dogmatism att ställa parollen om proletariats diktatur mot den revolutionära demokratins problem och paroller (republik, agrar revolution, separationen av kyrka och stat, konfiskering av kyrkans egendom, nationellt självbestämmande, revolutionär konstituerande församling). Innan massorna kan ta makten, måste de enas kring ett ledande proletärt parti. Kampen för demokratisk representation i Cortes, vid ett eller annat stadium av revolutionen, kan avsevärt underlätta lösningen av detta problem.

Parollen om arbetarnas och böndernas beväpning (skapandet av en arbetar- och bondemilis) måste oundvikligen få en allt större betydelse i kampen. Men i nuvarande stadium måste denna paroll också nära knytas samman med frågor om att försvara arbetarnas och böndernas organisationer, den agrara revolutionen, för att garantera fria val, och för att skydda folket mot reaktionära militärkupper.

Ett radikalt program för *social lagstiftning*, i synnerhet arbetslöshetsförsäkring, en överföring av skattebördan till de besuttna klasserna; fri folkbildning – alla dessa och liknande åtgärder, vilka i sig inte överskrider det borgerliga samhällets ramar, måste stå inskrivet på det proletära partiets banér.

Vid sidan av detta måste dock krav av övergångskaraktär framföras: nationalisering av järnvägarna, som är helt privata i Spanien, nationalisering av mineraltillgångarna, nationalisering av bankerna, arbetarkontroll över industrin, och slutligen statlig reglering av industrin. Alla dessa krav är förknippade med övergången från en borgerlig till en proletär regim. De förbereder övergången så att de efteråt, efter nationalisering av banker och industri, kan bli en del av ett system av åtgärder för en planerad ekonomi, och på så sätt förbereda det socialistiska samhället.

Endast formalister kan se motsägelser i att man kombinerar demokratiska paroller med övergångskrav och rent socialistiska paroller. Ett program som är sammansatt på detta sätt återspeglar det historiska samhällets motsägelsefulla beskaffenhet, härrör oundvikligen från mångfalden av de problem som ärvt från det förflutna. Att reducera alla motsättningar och alla uppgifter till en minsta gemensam nämnare – *proletariatets diktatur* – är en nödvändig, men helt otillräcklig åtgärd. Även om man måste gå vidare och antar att den proletära förtruppen har begripit att endast proletariatets diktatur kan rädda Spanien från ytterligare förfall, så kvarstår emellertid det grundläggande problemet, nämligen att kring förtruppen samla de heterogena delarna av arbetarklassen och de ännu mer heterogena massorna av

arbetande på landsbygden. Att enbart ställa upp parollen om proletarietets diktatur i motsats till de historiskt bestämda uppgifter som nu driver på massorna mot upproret, skulle innebära att man ersatte den marxistiska uppfattningen om en social revolution med Bakunins. Detta skulle vara det säkraste sättet att fördärva revolutionen.

Det är väl överflödigt att påpeka att demokratiska paroller under inga omständigheter har till uppgift att dra proletarietets närmare den republikanska bourgeoisin. Tvärtom skapar de grunden för en segerrik kamp mot vänster-borgerligheten och gör det möjligt att i varje steg avslöja dess antidemokratiska karaktär. Ju modigare, beslutsammare och oförsonligare den proletära förtruppen kämpar för demokratiska paroller, desto snabbare kommer den att erövra massorna och undergräva stödet för de borgerliga republikanerna och socialistiska reformisterna. Ju snabbare de bästa elementen ansluter sig till oss, desto snabbare kommer den demokratiska republiken att i massornas medvetande identifieras med arbetarrepubliken.

För att den korrekt uppfattade teoretiska formeln skall omvandlas till ett levande historiskt faktum, måste den tränga in massornas medvetande på grundval av deras egna erfarenheter och behov. För att åstadkomma detta är det viktigt att inte förlora sig i detaljer så att massornas uppmärksamhet avleds. Revolutionens program måste ändras i enlighet med kampens dynamik. Detta är just vad som utmärker revolutionär politik.

5. Kommunism, anarkosyndikalism, socialdemokrati

Som vanligt började Kominterns ledning med att blunda för de spanska händelserna. Manuilskij, ”ledare” för de latinska länderna, förklarade helt nyligen att de spanska händelserna inte förtjänade någon uppmärksamhet. Där har vi det! 1928 förklarade dessa människor att Frankrike stod vid randen för en revolution. Efter att under så lång tid ha ackompanjerat begravningar med bröllopsmusik, kunde de inte annat än välkomna ett bröllop med en sorgmarsch. Att agera på ett annat sätt skulle innebära att de förrått sig själva. När det visade sig att händelserna i Spanien, som inte förutsetts i den ”tredje periodens” almanacka, fortsatte att utvecklas, höll Komintern-ledarna helt enkelt tyst. Förvisso visade de därmed i alla fall mycket större försiktighet. Men händelserna i december gjorde ytterligare tystnad omöjlig. Och på nytt, fullständigt enligt traditionen, gjorde ”ledaren” för de latinska länderna en 180 graders sväng: vi har i åtanke artikeln i *Pravda* av den 17 december.

Denna artikel kallar Berenguers diktatur, liksom Primo de Riveras diktatur, för en ”fascistisk regim”. Mussolini, Matteoti, Primo de Rivera, MacDonald, Chiang Kai Shek, Berenguer, Dan – alla är de varianter av fascism. När det redan finns ett färdigt epitet, varför då bry sig om att tänka? För att vara grundlig, återstår det bara att i denna uppräknings också inbegripa den abessinske kejsarens ”fascistiska” regim. *Pravda* informerar oss om att det spanska proletarietet inte bara i allt större utsträckning ”ansluter sig till det spanska kommunistpartiets program och paroller”, utan också att det redan har ”blivit medvetet om sin hegemoniska roll i revolutionen”. Samtidigt talar officiella telegram från Paris om bondesovjeter i Spanien. Det är känt att under stalinistisk ledning har det sovjetiska systemet antagits och förverkligats först och främst av bönderna (Kina!). Om proletarietet redan ”blivit medvetet om sin hegemoniska roll”, och bönder har börjat bygga sovjeter, och allt detta under ledning av det officiella kommunistpartiet, då måste segern i den spanska revolutionen betraktas som garanterad – i alla fall fram till dess då Stalin och Manuilskij anklagar agenterna i Madrid för att ha felaktigt tillämpat den allmänna linjen som, i *Pravdas* spalter, än en gång framstår för oss som allmän okunskap och allmänt lättsinne. Skadade ända in i mörket av sin egen politik, kan dessa ”ledare” inte längre lära sig någonting!

Trots kampens väldiga utbredning, befinner sig revolutionens subjektiva faktorer – partiet, massorganisationerna, parollerna, slagorden – i själva verket långt bakom de uppgifter som rörelsen står inför – och det är denna eftersläpning som idag utgör huvudfaran.

Den halvspontana strejkvågen, som har krävt offer och lett till nederlag eller har slutat utan att uppnå några resultat, är en av revolutionens oundvikliga etapper, den period då massorna vaknar upp, mobiliseras och träder in i kampen. För det är inte gräddan av arbetarna som deltar i rörelsen, utan massorna i sin helhet. Inte bara fabriksarbetarna strejkar, utan också hantverkarna, chaufförerna och bagarna, byggnadsarbetarna, arbetarna som sysslar med bevattning och slutligen lantarbetare. Veteranerna övar sina muskler, de nya rekryterna lär sig. Genom dessa strejker, börjar klassen att känna sig som en sådan.

Men spontaniteten – som i det nuvarande skedet utgör rörelsens styrka – kan i framtiden bli en källa till svaghet. Om rörelsen även framledes överlämnas åt sig själv, utan ett preciserat program, utan ledning, skulle det innebära att man godtar ett hopplöst perspektiv. För det som frågan gäller är inget mindre än att gripa makten. Inte ens de mest militanta strejker löser detta problem, för att inte tala om de som förloras. Om inte proletariatet under de kommande månadernas kamp får uppleva att dess uppgifter och metoder framstår som allt klarare, och att dess egna led konsolideras och stärks, då kommer oundvikligen dess led att börja skingras. Breda skikt som för första gången väckts av den nuvarande rörelsen, skulle återigen hamna i passivitet. Allteftersom förtruppen känner att marken börjar gunga under dess fötter, kommer det att bland dem åter spridas stämningar som gynnar aktioner utförda av isolerade grupper och äventyrligheter i allmänhet. I så fall kommer varken bönderna eller stadens fattiga att finna ett pålitligt ledarskap. De väckta förhoppningarna skulle mycket snabbt omvandlas till besvikelse och förbittring. Då skulle det i Spanien uppstå situation som liknar den i Italien efter hösten 1920. Primo de Riveras diktatur var inte fascistisk, utan en typiskt spansk diktatur, där en militär klick stödjer sig på vissa delar av de besuttna klasserna. Men under de omständigheter som vi skisserat ovan – med passivitet och tveksamhet hos det revolutionära partiet och spontanitet bland massorna – skulle den äkta fascismen kunna finna en bas i Spanien. Storbourgeoisin skulle erövra de obalanserade, besvikna och förtvivalade småborgerliga massorna, och rikta in deras ursinne mot proletariatet. Förvisso är vi fortfarande långt ifrån den punkten. Men det gäller att inte låta någon tid gå förlorad.

Även om vi för ett ögonblick antar att den revolutionära rörelsen under ledning av borgerlighetens vänsterflygel – statstjänstemännen, studenterna, republikanerna – skulle segra, så skulle denna segers oförmåga att lösa de brännande problemen när allt kommer omkring leda till nederlag. Som vi redan påpekat står de spanska republikanerna helt på de nuvarande egendomsförhållandenas grundval. Vi kan varken förvänta oss att de exproprierar de stora markägarna, avvecklar den katolska kyrkans privilegierade ställning eller gör grundligt rent i den civila och militära byråkratins Augias-stall. Monarkistpartiets kamarilla skulle helt enkelt ersättas av en republikansk kamarilla, och vi skulle få en ny upplaga av 1873-1874 års kortlivade och fruktlösa republik.

Det faktum att de socialistiska ledarna svansar efter den republikanska ledare – är helt normalt. Igår klängde sig socialdemokratin med sin högra arm fast vid Primo de Riveras diktatur. Idag klänger den med sin vänstra arm fast vid republikanerna. Den huvudsakliga målsättningen för socialisterna, som inte har och kan inte ha en självständig politik, är att delta i en solid borgerlig regering. För att uppnå detta skulle de inte, om så skulle behövas, ens vägra sluta fred med monarkisterna.

Men anarko-syndikalisternas högerflygel är inte på något sätt försäkrad mot att följa samma väg: i detta sammanhang är händelserna i december är en viktig läxa och en allvarlig varning.

Nationella Arbetarkonfederationen (CNT – Confederación Nacional del Trabajo) omfattar obestridligen proletariatet mest militanta delar. Här har urvalet har pågått under många år. Att stärka denna konfederation, att omvandla den till en verklig massorganisation är varje avancerad arbetares och framför allt kommunisternas, direkta skyldighet. Detta kan även understödjas med hjälp av arbete inom de reformistiska fackföreningarna, genom att där outtröttligt avslöja deras ledares förräderier, och uppmana arbetarna att förenas i en enda fackförening. Revolutionens villkor kommer att i stor omfattning bidra till detta arbete.

Men samtidigt har vi inga illusioner när det gäller anarkosyndikalismen som doktrin och revolutionär metod. Genom sin avsaknad av ett revolutionärt program och sin brist på förståelse för partiets roll, avvärjar anarkosyndikalismen proletariatet. Anarkister ”förnekar” politiken tills den tar struhtag på dem: då lämnar de fritt spelrum för klassfiendens politik. Detta är vad som hände i december!

Om socialistpartiet skulle lyckas förvärva en ledande ställning över proletariatet under revolutionen, skulle det bara klara av en sak: att överlämna den makt som revolutionen erövrade till det republikanska sället, varifrån makten sedan automatiskt skulle övergå till sin nuvarande innehavare. Den stora befruktningen skulle resultera i ett missfall.

Vad anarkosyndikalisterna beträffar, så skulle de kunna leda revolution endast genom att överge sina anarkistiska fördomar. Det är vår plikt att hjälpa dem att göra detta. I själva verket kommer en del av de syndikalistiska ledarna att gå över till socialisterna eller vräkas åt sidan av revolutionen: de verkliga revolutionärerna kommer att vara med oss. Massorna kommer att ansluta sig till kommunisterna, och så även de socialistiska arbetarna.

Fördelen med en revolutionär situation ligger i att massorna lär sig snabbt. Utvecklingen kommer oundvikligen att medföra differentieringar och splittringar inte bara bland socialisterna utan också bland syndikalisterna. Praktiska överenskommelser med *revolutionära* syndikalister är oundvikliga under revolutionens förlopp. Dessa överenskommelser kommer vi att lojalt uppfylla. Men det skulle verkligen bli ödesdigert att i dessa överenskommelser införa element av dubbelspel, förtigande och bedrägeri. Även i de dagar och timmar när de kommunistiska arbetarna måste kämpa sida vid sida med de syndikalistiska arbetarna får man inte ge upp principiella meningsskiljaktigheter, inte hemlighålla meningsskiljaktigheter eller tona ned kritiken av principiellt felaktiga ståndpunkter hos sina allierade. Endast under denna förutsättning kan en gynnsam utveckling av revolutionen tryggas.

6. Den revolutionära juntan och partiet

Händelserna den 15 december, när arbetarna samtidigt reste sig inte bara i storstäderna utan även i de avlägsna byarna, visar i vilken omfattning arbetarna själva strävar efter enhet i handling. De utnyttjade republikanernas signal, eftersom de inte har en någon egen tillräckligt högljudd signalist. Rörelsens nederlag åstadkom inte, som det verkar, den minsta bestörtning. Massorna såg sina egna aktioner som erfarenheter, som en skola, som en förberedelse. Det är i högsta grad karakteristiskt för ett ”revolutionärt uppsving”.

För att komma in på den rätta vägen, behöver proletariatet redan nu en organisation som höjer sig över alla de nuvarande politiska, nationella, regionala och fackliga splittringarna i dess led och som motsvarar den nuvarande revolutionära kampens behov. En sådan organisation, som väljs demokratiskt av fabrikenas, verkstädernas, gruvornas, de kommersiella företagens, järnvägarnas och sjötransporternas arbetare, av proletärerna i stad och på land, kan endast vara en sovjet. Epigonerna har gjort den revolutionära rörelsen i hela världen omätlig skada, genom att sprida fördomen att sovjeter bara kan skapas för det väpnade upprorets behov och enbart strax före upproret. I verkligheten skapas sovjeter, även om det fortfarande är långt ifrån ett väpnat uppror, när de arbetande massornas revolutionära rörelse skapar behovet av en

bred, auktoritativ organisation, som kan leda de ekonomiska och politiska kamper som samtidigt omfattar olika företag och lika branscher. Endast under förutsättning att sovjeterna rotas i arbetarklassen under den förberedande perioden av revolutionen, kommer de att kunna spela en ledande roll vid en direkt kamp för makten. Det är sant att ordet ”sovjet” efter det att sovjetregimen existerat tretton år, nu har fått en delvis annorlunda innebörd än den hade 1905 eller i början av 1917, när sovjeterna inte framträdde som maktorgan, utan endast som arbetarklassens militanta organisationer. Ordet ”junta”, som är intimt förknippat med Spaniens hela revolutionära historia, uttrycker denna tanke bättre än något annat. På dagordningen i Spanien står skapandet av arbetarjuntor.

I proletarietets nuvarande situation förutsätter bygget av juntor att kommunisterna, anarko-syndikalisterna, socialdemokraterna och de icke-partianslutna strejkledarna deltar. I vilken utsträckning kan vi räkna med att anarko-syndikalisterna och socialdemokraterna deltar i sovjeterna? Det går inte att förutsäga utifrån. Rörelsens kraft kommer utan tvivel att tvinga många syndikalister och kanske en del av socialisterna, att gå längre än de vill, förutsatt att kommunisterna tillräckligt kraftfullt förmår föra fram idén med arbetarjuntor. De praktiska frågor som rör bygget av sovjeter, hur representationen ska vara, tid och metod för val och så vidare, kan och bör, under massornas tryck, bli föremål för en *överenskommelse*, inte bara mellan alla de kommunistiska fraktionerna, utan också med de syndikalister och socialister som samtycker till att skapa juntor. Det är underförstått att kommunisterna under kampens alla stadier uppträder öppet under sin egen fana.

Trots den senaste stalinistiska teorin, är det knappast troligt att bondjuntor, som folkvalda organ, kommer knappast att uppträda, i alla fall inte i något betydande antal innan proletarietet gripit makten. I byn kommer det under den förberedande perioden att till en början utvecklas olika organisationsformer som inte bygger på val genom omröstning, utan på personliga val: bondefackföreningar, fattigbondekommittéer, kommunistiska kärnor, en fackförening för lantarbetare osv. Propaganda för parollen om *bondejuntor*, baserade på ett revolutionärt agrart program, kan emellertid redan nu sättas på dagordningen.

Det är mycket viktigt att frågan om ”soldatjuntor” ställs korrekt. På grund av den militära organisationens själva karaktär, kan soldatsovjeter bara uppkomma under den revolutionära krisens sista period, då statsmakten förlorar kontrollen över armén. Under den förberedande perioden kommer det att vara en fråga om organisationer av intim karaktär, grupper av revolutionära soldater, delvis kärnor, och i många fall personliga kontakter mellan arbetare och enskilda soldater.

Det republikanska upproret i december 1930 kommer utan tvekan att gå till historien som övergången mellan två epoker av revolutionär kamp. Det är sant att republikanernas vänsterflygel etablerade kontakter med ledarna för arbetarorganisationer för att åstadkomma aktionsenhet. De obeväpnade arbetarna fick spela rollen av en hejarklack till republikanerna, som var de verkliga aktörerna. Detta genomfördes i tillräcklig stor omfattning för att en gång för alla visa att en officerssammansvärjning och en revolutionär strejk är oförenliga. Mot den militära sammansvärjningen, som ställde en gren av krigsmakten mot en annan, fann regeringen tillräckliga styrkor inom armén själv. Och i avsaknad av en oberoende målsättning och egen ledning, reducerades strejken oundvikligen till ingenting så snart som det militära upproret hade krossats.

Arméns revolutionära roll, inte som ett instrument för officerarnas experiment, utan som en väpnad del av folket, kommer när allt kommer omkring att avgöras av den roll som arbetare och bondemassorna spelar under kampen. För att den revolutionära strejken ska bli segerrik, måste arbetarna konfrontera armén. Oavsett hur viktiga de rent militära inslagen i en sådan konflikt kan vara, är politiken avgörande. Soldatmassorna kan anbart vinnas över genom att

tydligt klargöra revolutionens sociala uppgifter. Men det är just de sociala uppgifterna som skrämmer officerarna. Det är rimligt att de proletära revolutionärerna redan nu inriktar uppmärksamheten på soldaterna, skapar celler med medvetna och djärva revolutionärer i regementena. Det kommunistiska arbetet i armén, som politiskt är underordnat arbetet bland proletariatet och bönderna, kan endast utvecklas på grundval av ett klart program. I det avgörande ögonblicket kommer arbetarna, genom sitt stora antal och i kraft av sin offensiv, att dra över en stor del av armén till folkets sida, eller åtminstone neutralisera den. Detta grundläggande revolutionära sätt att ställa frågan utesluter inte en militär "sammansvärjning" av de avancerade soldaterna och officerare som sympatiserar med den proletära revolutionen, under den period som direkt föregår generalstrejken och upproret. Men en sådan "sammansvärjning" har inget gemensamt med en militärkupp: Dess uppgift är av understödjande karaktär och består i att säkra det proletära upprorets seger.

För att framgångsrikt kunna lösa alla dessa uppgifter krävs tre förutsättningar: ett parti, ännu en gång ett parti, återigen ett parti!

Hur kommer relationerna mellan de olika existerande kommunistiska organisationerna och grupperna ordnas, och vad blir deras öde i framtiden? Det är svårt att bedöma på avstånd. Erfarenheten kommer att visa detta. Stora händelser sätter ofelbart idéer, organisationer och människor på prov. Om ledarskapet i Komintern visar sig vara oförmöget att erbjuda de spanska arbetarna något annat än en felaktig politik, en byråkratisk ledning och splittring, då kommer det verkliga kommunistiska partiet i Spanien att bildas och härdas utanför den Kommunistiska internationalens officiella ramar. På ett eller annat sätt måste det skapas ett parti. Det måste vara enat och centraliserat.

Arbetarklassen kan under inga omständigheter bygga sin politiska organisation på en federalistisk grundval. Ett kommunistiskt parti behöver inte utgöra en avbildning av den framtida regimen i den spanska staten, utan det ska vara en hävstång för att riva den befintliga ordningen. Det kan enbart organiseras på den demokratiska centralismens principer.

Den proletära juntan kommer att bli den breda arena där varje parti och varje grupp kommer att sättas på prov och granskas inför ögonen på de breda massorna. Kommunisterna kommer att ställa parollen om arbetarnas enhetsfront mot den praktik av koalitioner med borgerligheten som socialisterna och en del av syndikalisterna står för. Endast den enade revolutionära fronten kommer att göra det möjligt för proletariatet att inspirera de förtryckta massorna i byn och staden till den nödvändiga självtilliten. Förverkligandet av den enade fronten är tänkbar endast under kommunismens fana. Juntan kräver en ledande parti. Utan en fast ledning, skulle det förbli en tom organisatorisk form och ofrånkomligen misslyckas och hamna i beroende av borgerligheten.

De spanska kommunisterna står inför storslagna historiska uppgifter. De avancerade arbetarna i världen kommer att med lidelsefull uppmärksamhet följa utvecklingen av det stora revolutionära dramat, som förr eller senare kommer att kräva inte bara deras sympati utan också deras samarbete. Vi kommer att vara redo!

Prinkipo

24 januari 1931

Översättning: *Martin Fahlgren*

Till innehållsförteckningen för artikelsamlingen [Trotskij om Spanien](#)